

Styrdokument

Program för social hållbarhet 2026-2030

Dokumenttyp	Program
Diarienummer	KS/2025:719
Beslutad av	Kommunfullmäktige 2026-06-15, § 73
Reviderad av	
Dokumentansvarig	Kommunchefen

Innehåll

Inledning	4
Syfte och mål.....	4
Definition av social hållbarhet.....	4
Sunnes fokusområden	4
1. Barn och ungas uppväxtvillkor	4
2. Hälsa och välbefinnande	5
ANDTS-prevention	5
Suicidprevention	5
3. Delaktighet och demokrati.....	5
4. Trygghet och säkerhet.....	5
Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.....	6
5. Jämställdhet och likabehandling	6
Globala perspektiv, europeiska, nationella och regionala riktlinjer	7
Agenda 2030 och de globala målen	7
Barnkonventionen	8
Kommunala styrdokument	9
Översiktsplanen	9
Kommunstrategin	10
Verksamhetsplaner	10
Ansvar och uppföljning.....	10

Inledning

Social hållbarhet är grunden för ett samhälle där människor möts, känner tillit och ser möjligheter. Det handlar om att skapa livsmiljöer som främjar hälsa, delaktighet och trygghet – från den globala agendan till vardagen i Sunne.

Social hållbarhet är mer än trygghet – det handlar om gemenskap, delaktighet och framtidstro. Sunne kommun tar fram detta program för att skapa en stark samhällsgemenskap, en pålitlig välfärd och en levande landsbygd. Programmet är ett styrande dokument som samlar och riktar det tvärsektoriella arbetet för jämlika livsvillkor, god hälsa, trygghet och delaktighet genom hela livet.

Arbetet utgår från Sunne kommuns kommunstrategi och visionen:
”Sunne är platsen där modet växer, livet är enkelt och allt är möjligt.”

Syfte och mål

Programmet visar vägen mot ett Sunne där jämlikhet, delaktighet och trygghet är självklara delar av samhällsutvecklingen

Definition av social hållbarhet

Social hållbarhet handlar om att skapa ett samhälle där alla människor har möjlighet att leva ett gott liv med trygghet, delaktighet och framtidstro. Det innebär jämlika livsvillkor, respekt för mänskliga rättigheter och en inkluderande gemenskap där ingen lämnas utanför. Ett socialt hållbart samhälle bygger på tillit, rättvisa och möjligheten att påverka sin egen vardag – och är starkt nog att möta förändringar utan att människor hamnar i utsatthet.

Sunnes fokusområden

För att skapa ett socialt hållbart Sunne fokuserar vi på fem områden som tillsammans bygger trygghet, delaktighet och jämlikhet.

1. Barn och ungas uppväxtvillkor

Alla barn och unga ska växa upp i en trygg och hälsofrämjande miljö med goda förutsättningar för lärande och utveckling. Utgångspunkter för detta är:

- Säkerställ tidiga och samordnade insatser för psykisk hälsa och studiero.
- Skapa trygga skol- och fritidsmiljöer som främjar närvaro och inkludering.
- Stärk barns inflytande i enlighet med Barnkonventionen.

2. Hälsa och välbefinnande

Alla medborgare ska ha möjlighet till god fysisk och psykisk hälsa genom hela livet.

Utgångspunkter för detta är:

- Främja fysisk aktivitet och tillgång till natur, kultur och fritid.
- Minska skillnader i hälsa mellan grupper genom universella och riktade insatser.
- Främja psykisk hälsa och förebygga riskbeteenden i samverkan.

ANDTS-prevention

Kommunen ska arbeta långsiktigt och samordnat för att förebygga bruk och skador kopplade till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Arbetet ska bygga på kunskap om lokala förutsättningar och genomföras i samverkan med relevanta aktörer.

Suicidprevention

Kommunen ska främja psykisk hälsa och förebygga suicid genom tidiga insatser, samverkan och ett långsiktigt folkhälsoperspektiv, med särskild hänsyn till barn och unga samt andra riskgrupper.

3. Delaktighet och demokrati

Medborgare ska ha reella möjligheter att påverka och vara delaktiga i samhällsutvecklingen.

Utgångspunkter för detta är:

- Utveckla medborgarnas möjligheter till delaktighet och påverkan.
- Stärk föreningsliv och integration som främjar social sammanhållning.
- Öka transparens och inflytande i beslutsprocesser.

4. Trygghet och säkerhet

Sunne ska vara en trygg och säker kommun där människor känner tillit till varandra och till att samhällsstödet fungerar. Utgångspunkter för detta är:

- Säkerställ ett strukturerat arbete med kartläggning och åtgärder för att minska brottslighet och öka trygghet.
- Planera och genomföra åtgärder för säkra och inkluderande miljöer i fysisk planering, offentliga rum och kommunala verksamheter.
- Främja trygghet och förebygga våld och radikalisering.

Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism

Kommunen ska arbeta förebyggande mot radikaliserings och våldsbejakande extremism genom kunskap, samverkan och tidiga insatser, i syfte att värna demokrati, trygghet och mänskliga rättigheter.

5. Jämställdhet och likabehandling

Alla medborgare ska behandlas lika och ha samma möjligheter att delta i samhällslivet.

Utgångspunkter för detta är:

- Säkerställ att kommunens service och bemötande är likvärdigt och fritt från diskriminering i alla verksamheter.
- Integrera jämställdhetsperspektivet för att främja rättvisa och jämlika villkor.
- Utveckla arbetet för ökad tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, så att alla kan ta del av kommunens tjänster och miljöer.

Globala perspektiv, europeiska, nationella och regionala riktlinjer

Social hållbarhet är förankrad i flera nivåer av styrning. Globalt utgår arbetet från FN:s Agenda 2030 och Barnkonventionen, som betonar jämlikhet, jämställdhet, hälsa, utbildning och delaktighet. På europeisk nivå styr EU:s sociala policy och regelverk som CSRD, med fokus på rättvisa, arbetsvillkor och inkludering. Nationellt i Sverige finns riktlinjer genom CSR-policy, reformprogram och rapportering till FN, där jämlikhet och barns rättigheter är centrala. Regionalt i Värmland lyfter Värmlandsstrategin och Länsstyrelsen social hållbarhet som en grund för utveckling, med fokus på folkhälsa, integration och tillgång till service.

Detta program avgränsas till de delar av Agenda 2030 och barnkonventionen som är relevanta för social hållbarhet inom Sunne kommuns ansvarsområden. Programmet anger inriktning och prioriterade perspektiv, medan mål, indikatorer och åtgärder fastställs i verksamhetsplaner och handlingsplaner.

Gemensamt för alla nivåer är att social hållbarhet handlar om att skapa jämlika livsvillkor, stärka delaktighet och trygghet, och bygga samhällen där ingen lämnas utanför.

Agenda 2030 och de globala målen

Agenda 2030 är FN:s globala handlingsplan för hållbar utveckling med 17 mål som syftar till att utrota fattigdom, minska ojämlikhet och bekämpa klimatförändringar för en hållbar framtid.

Programmet tar sin utgångspunkt i de delar av Agenda 2030 som är relevanta för social hållbarhet på lokal nivå. Agenda 2030 fungerar som en gemensam referensram för riktning och prioritering, medan genomförande sker genom kommunens ordinarie styrning och verksamhetsplaner.

När kommunen arbetar för barns rättigheter, jämlik hälsa och delaktighet i Sunne bidrar arbetet samtidigt till de globala målen i Agenda 2030. Vårt fokus på trygg uppväxt och goda livsvillkor stärker målen om god hälsa och välbefinnande, utbildning för alla och minskad ojämlikhet.

Mål som direkt kopplas till social hållbarhet

Mål 1 – Ingen fattigdom

Bekämpa ekonomisk utsatthet och skapa grundläggande trygghet.

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande

Tillgång till vård, förebyggande insatser och ett hälsosamt liv.

Mål 4 – God utbildning för alla

Likvärdig och inkluderande utbildning, livslångt lärande.

Mål 5 – Jämställdhet

Lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män.

Mål 10 – Minskad ojämlikhet

Social, ekonomisk och politisk inkludering av alla grupper.

Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Trygga, inkluderande och tillgängliga boendemiljöer och mötesplatser.

Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Stärka demokrati, rättssäkerhet och delaktighet.

Indirekt kopplade mål

Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (för social trygghet och sysselsättning)

Mål 17 – Genomförande och partnerskap (samverkan mellan aktörer för social utveckling)

Barnkonventionen

Barnkonventionen är FN:s konvention om barns rättigheter. Den slår fast att alla barn har lika värde och rätt till liv, utveckling, skydd och delaktighet, och att barnets bästa alltid ska beaktas i beslut som rör dem.

Barnkonventionen är ett centralt rättighetsperspektiv i arbetet med social hållbarhet och ska särskilt beaktas i frågor som rör barn och unga. När kommunen planerar för trygga skolmiljöer, främjar barns inflytande och säkerställer jämlik tillgång till vård och utbildning, omsätts konventionens kärna i praktiken.

Genom att ta hänsyn till barnets bästa i alla beslut skapas långsiktiga och barnvänliga miljöer. När kommunen arbetar för rätt till hälsa och utveckling stärks barns möjligheter att växa upp

med trygghet och framtidstro. Och när barn ges rätt att uttrycka sin åsikt och bli hörda, byggs ett samhälle där delaktighet och demokrati börjar redan i tidig ålder.

Varje insats i Sunne – från förskolan till fritidsaktiviteter – är ett steg mot ett samhälle där barns rättigheter är självklara och där alla barn får möjlighet att forma sin egen framtid.

Barnkonventionen är en stark grund för social hållbarhet eftersom den handlar om barns rättigheter och delaktighet i samhället. Här är kopplingen:

Rätt till jämlikhet och icke-diskriminering (Artikel 2)

Social hållbarhet bygger på att alla människor har lika värde. Barnkonventionen säkerställer att barn inte diskrimineras, vilket är centralt för ett inkluderande samhälle.

Barnets bästa i alla beslut (Artikel 3)

Att ta hänsyn till barnets bästa i planering och styrning stärker social hållbarhet genom att skapa långsiktiga, trygga och barnvänliga miljöer.

Rätt till liv, utveckling och hälsa (Artikel 6 & 24)

Social hållbarhet omfattar hälsa och välbefinnande. Barnkonventionen kräver att barn får tillgång till vård, trygghet och förutsättningar för utveckling.

Rätt till utbildning (Artikel 28 & 29)

Likvärdig utbildning är en nyckel för social hållbarhet. Barnkonventionen betonar utbildning som grund för delaktighet och framtidstro.

Rätt att uttrycka sin åsikt och bli hörd (Artikel 12)

Delaktighet är en kärna i social hållbarhet. Barnkonventionen ger barn rätt att påverka beslut som rör dem, vilket stärker demokrati och inkludering.

Kommunala styrdokument

Översiktsplanen

Översiktsplanen är ett centralt styrdokument i kommunal planering och har stor betydelse för social hållbarhet.

Översiktsplanen anger hur kommunen vill använda mark och vatten på lång sikt. Genom att planera för blandade bostadsområden, god tillgång till service och grönområden kan man främja jämlikhet och livskvalitet. Planen kan bidra till social hållbarhet genom att skapa förutsättningar för olika boendeformer och prisklasser, vilket motverkar segregation och främjar inkludering.

Genom att planera för kollektivtrafik, gång- och cykelvägar säkerställs att alla grupper har god tillgänglighet till arbete, utbildning och fritid, vilket är en viktig del av social rättvisa.

Översiktsplanen kan styra placering av skolor, vårdcentraler, parker och kulturmötesplatser, vilket stärker trygghet, hälsa och sociala nätverk.

Arbetet med översiktsplanen innebär ofta dialog med medborgarna. Detta stärker inflytande och delaktighet, som är grundpelare i social hållbarhet.

Kommunstrategin

Kommunstrategin 2025–2040 och Program för social hållbarhet 2026–2030 hänger nära samman. Strategin anger den långsiktiga färdriktningen för Sunne och bygger på samma värden som programmet: delaktighet, jämlikhet och tillgänglighet. Genom de tre prioriterade områdena – Stark samhällsgemenskap, Pålitlig välfärd och Levande landsbygdskommun – skapas förutsättningar för trygghet, framtidstro och ett inkluderande samhälle där alla har en plats. Kommunstrategin kopplar lokala mål till Agenda 2030 och Värmlandsstrategin, vilket gör social hållbarhet till en integrerad del av kommunens utveckling.

Verksamhetsplaner

För att Program för social hållbarhet 2026–2030 ska få genomslag i praktiken måste det vävas in i kommunens årliga verksamhetsplaner. Verksamhetsplanerna är det styrdokument som konkret anger vad varje verksamhet ska arbeta med under året och hur uppföljning sker. Genom att koppla programmets mål och åtgärder till dessa planer säkerställs att social hållbarhet inte blir ett sidospår, utan en naturlig del av kommunens ordinarie styrning och uppföljning. Detta innebär att varje nämnd och förvaltning behöver identifiera relevanta insatser ur programmet och omsätta dem till aktiviteter med tydliga indikatorer i sina verksamhetsplaner.

Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för styrning och uppföljning av de mål som anges inom programmets fokusområden. Programmet är styrande för kommunens samtliga styrelser och nämnder, som ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med dess inriktning och mål.

Förvaltningen ansvarar för att integrera programmets mål i de årliga verksamhetsplanerna samt för att, utifrån programmets innehåll, ta fram handlingsplaner för respektive fokusområde, baserade på aktuella lägesbilder och behov. Handlingsplanerna ska utgöra underlag för prioritering av förebyggande insatser inom verksamheten.

Arbetet med social hållbarhet ska bedrivas i nära samverkan med andra offentliga aktörer, såsom Polisen och Region Värmland, samt med civilsamhället och näringslivet, i syfte att säkerställa ett brett engagemang och ett långsiktigt genomslag.